

**Віды тэставых работ і этапы
распрацоўкі тэстаў розных
тыпаў. Метадычныя
рэкамендацыі па складанні і
ацэньванні тэставых работ па
вучэбным прадмеце
«Беларуская мова»**

Этапы распрацоўкі тэставай работы

Планаванне

Вызначэнне мэты тэсціравання

Распрацоўка плана тэставай работы

Складанне заданняў

Выбар тыпу тэставага задання

Фармуляванне пытання (інструкцыі)

Распрацоўка варыянтаў адказу

Складанне ключа

Налічэнне балаў за кожнае заданне

Перавод налічаных балаў у адзнаку

Складанне тэставых заданняў. Выбар тыпу тэставага задання

- - заданні закрытага тыпу (з выбарам аднаго або некалькіх варыянтаў адказу) – частка А;
- - заданні адкрытага тыпу (дапаўненне, пошук пэўнага аб'екта, заданні на ўстанаўленне адпаведнасці або правільнай паслядоўнасці) – частка В; заданні з разгорнутым адказам – частка С.

Заданні закрытага тыпу

(частка А)

- 1) заданне «Так/Не» мае выгляд сцвярджэння, з якім вучань павінен пагадзіцца або не.
- Лексічнае значэнне слова раскрываецца ў арфаграфічным слоўніку.
- 1. Так.
- 2. Не.
- 2) Заданне з выбарам аднаго або некалькіх правільных адказаў з прапанаваных.
- Літара А пішацца на месцы ўсіх пропускаяў у радах:
- 1) поч..рк, характ..р, ац..ніць;
- 2) ш..лясець, ж..мчужына, с..рдэчны;
- 3) ш..снаццаць, пр..стыж, ч..мадан;
- 4) ч..рніцы, хр..стаматыя, ж..леза;
- 5) р..дыска, ц..гляны, майст..р.

Заданні адкрытага тыпу

- Прыклады заданняў адкрытага тыпу (частка В):
- 1. Від падпарадкавальнай сувязі слоў у словазлучэнні, пры якім галоўнае і залежнае слова звязаны толькі па сэнсе, называецца Адказ запішыце адным словам у назоўным склоне.
- 2. У сказах 7–11 знайдзіце словазлучэнне з падпарадкавальным відам сувязі *кіраванне* і выпішыце з яго залежнае слова ў той форме, у якой яно ўжыта ў тэксце.
- 3. Вызначце стыль тэксту. Адказ запішыце адным словам у назоўным склоне.

Вызначце, якімі часцінамі мовы з'яўляюцца выдзеленыя ў сказах словы і ўстанавіце адпаведнасць паміж элементамі слупкоў. Адказ запішыце ў выглядзе літарна-лічбавага выразу. Напрыклад, А1Б3В5Г2.

А. Два жоўтыя лісточкі трапяталі на дрэве.

Б. «Зноў двойка», – падумаў Вася.

В. Антосю двойчы давялося перарабляць работу.

Г. Дамой вярнулася толькі двое аднакласнікаў

1. Парадкавы лічэбнік.

2. Колькасны лічэбнік.

3. Зборны лічэбнік.

4. Назоўнік.

5. Прыслоўе

- **Аднавіце парадак сказаў у тэксце.
Адказ запішыце ў выглядзе
паслядоўнасці лічбаў без прабелаў ці
іншых раздзяляльных знакаў.
Напрыклад, 54132.**

Заданні з разгорнутым адказам (частка С)

- Прыклады заданняў часткі С з апорай на тэкст:
- 1. Сфармулюйце і абгрунтуйце ўласнае меркаванне (уласную пазіцыю) наконт праблемы (сітуацыі), якая абмяркоўваецца ў тэксце.
- 2. Вызначце пазіцыю аўтара тэксту па заяўленай праблеме, выкажыце і аргументуйце ўласнае меркаванне.
- 3. Абапіраючыся на інфармацыю тэксту, ацаніце і абгрунтуйце справядлівасць сцвярджэння: ...
- 4. Абапіраючыся на інфармацыю тэксту, дайце разгорнуты аргументаваны адказ на пытанне: ...
- 5. Спрагназуйце і абгрунтуйце далейшыя магчымыя падзеі на аснове тэкставай інфармацыі і г.д.

- **Пры складанні тэставых заданняў рэкамендуецца выкарыстоўваць адкрыты банк тэставых матэрыялаў па вучэбных прадметах (Беларуская мова Рэспубліканскі Інстытут Контроля Знанняў (гікс.бў)), а таксама вучэбныя выданні, прыведзеныя ў спісе рэкамендаванай літаратуры да гэтых рэкамендацый.**

Складанне ключа.

Налічэнне балаў за кожнае заданне

- Тэставая работа (з часткай С) па вучэбным прадмеце «Беларуская мова» (кантрольная, навучальная) складаецца з 15 заданняў, выкананне якіх у суме складае 33 балы.

Від тэставага задання	Колькасць балаў
Заданне закрытага тыпу з выбарам аднаго адказу з мноства прыведзеных	Правільна выканана – 2 балы Няправільна выканана – 0 балаў
Заданне адкрытага тыпу з запісам адназначнага адказу	Правільна выканана – 2 балы Няправільна выканана – 0 балаў
Заданне закрытага тыпу з множным выбарам адказу	Правільна выканана – 2 балы Часткова правільна выканана* – 1 бал Няправільна выканана** – 0 балаў
Адкрытае заданне на ўстанаўленне адпаведнасці або правільнай паслядоўнасці	Правільна выканана – 2 балы Часткова правільна выканана* – 1 бал Няправільна выканана** – 0 балаў
Адкрытае заданне з разгорнутым адказам (частка С)	Максімальная колькасць – 5 балаў (3 балы за змест і маўленчае афармленне + 2 балы за пісьменнасць)***

- *Часткова правільным лічыцца заданне, у якім дапушчана не больш за адну памылку пры выбары некалькіх адказаў з прапанаваных варыянтаў:
- • адзначаны ўсе правільныя варыянты адказу і выбраны адзін лішні (напрыклад, правільны адказ 13, а вучань указаў 123, або 134, або 135);
- • не хапае аднаго дакладнага варыянта, прычым няправільных варыянтаў не адзначана (напрыклад, правільны адказ 13, а вучань указаў толькі 1, або толькі 3; або правільны адказ 234, а вучань указаў 23, або 24, або 34).
- У заданні на ўстанаўленне адпаведнасці часткова правільным лічыцца адказ, у якім памылкова адзначана адна лічба. Напрыклад, пры правільным адказе А1Б1В3Г2 прыведзены адказ А1Б2В3Г2.
- **Адказ на заданне лічыцца няправільным і ацэньваецца 0 балаў, калі:
- - адказ адсутнічае;
- - указаны ўсе прапанаваныя варыянты (4 з 4, 5 з 5);
- - у адказе дапушчана 2 (і больш) памылкі. Напрыклад, правільны адказ 24, а вучань указаў 23, г. зн. адзначыў лішні варыянт 3 і не ўказаў варыянт 4 (дапусціў 2 памылкі); ці дакладны адказ А5Б3В1Г2, а вучань указаў А3Б5В1Г2, г. зн. дапусціў 2 памылкі – у падборы адказаў да пунктаў А і Б.

Пры ацэньванні заданняў адкрытага тыпу з разгорнутым адказам улічваюцца наступныя складнікі:

- 1. Змест (сэнсавае нападўненне) і маўленчае афармленне:
 - - разуменне асноўнай думкі зыходнага тэксту (вызначэнне аўтарскай пазіцыі, выяўленне праблемы);
 - - выказванне ўласнага меркавання (уласнай пазіцыі) і яго (яе) аргументаванасць;
 - - маўленчае афармленне (разнастайнасць слоўнікавага запасу і граматычнага ладу маўлення вучняў; стылявое адзінства і выразнасць маўлення, наяўнасць / адсутнасць маўленчых недахопаў).
- 2. Пісьменнасць:
 - - наяўнасць / адсутнасць арфаграфічных памылак;
 - - наяўнасць / адсутнасць пунктуацыйных памылак;
 - - наяўнасць / адсутнасць граматычных памылак.

Перавод налічаных балаў у адзнаку

- Выстаўленне адзнакі за тэставую работу прадугледжвае:
- 1) падсумаванне ўсіх балаў, атрыманых за тэставую работу;
- 2) разлік аб'ёму выканання заданняў тэставай работы па формуле: набраную за тэставую работу колькасць балаў падзяліць на максімальна магчымую колькасць балаў і памножыць на 100.
- Напрыклад, у тэставай рабоце (з часткай С) з 15 заданняў, вучань набраў з улікам правільных, часткова правільных і няправільных адказаў 28 балаў з 33 магчымых. Тады:
- $28: 33 \times 100 = 84,8$. Значыць, паводле табліцы, адзнака – 8.
-